

گزارش پارلمان الکترونیکی سال ۲۰۱۶: ۵. پیمایش سازمان‌های ناظر بر پارلمان

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین

کد موضوعی: ۲۸۰
شماره مسلسل: ۱۵۹۵۲
مردادماه ۱۳۹۷

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۳.....	اطلاعاتی در مورد سازمان‌های پیمایش شده در این گزارش
۵.....	نحوه ارتباط سازمان‌های ناظر بر پارلمان با شهروندان
۶.....	نحوه نظارت بر پارلمان‌ها از سوی نهادهای ناظر بر پارلمان
۷.....	نحوه اطلاع‌رسانی فعالیت پارلمانی از سوی نهادهای ناظر بر پارلمان
۷.....	سازمان‌های ناظر بر پارلمان به‌مثابه ارتباط‌دهنده پارلمان‌ها و شهروندان
۹.....	نحوه همکاری سازمان‌های ناظر بر پارلمان با پارلمان‌ها
۱۱.....	نحوه انتشار داده‌های پارلمانی از سوی سازمان‌های ناظر بر پارلمان
۱۴.....	استانداردها و معماری‌های نمونه برای انتشار داده‌ها
۱۷.....	جمع‌بندی
۱۹.....	منبع و مأخذ

گزارش پارلمان الکترونیکی سال ۲۰۱۶: ۵. پیمایش سازمان‌های ناظر بر پارلمان

چکیده

سازمان‌های ناظر بر پارلمان سازمان‌هایی هستند که سه وظیفه نظارت بر پارلمان و اعضای آن، اطلاع‌رسانی پیرامون اقدامات آنها و برقراری ارتباط میان شهروندان با نمایندگان را برعهده دارند. سازمان‌های ناظر بر پارلمان می‌توانند پارلمان‌ها را قوی‌تر، بازتر و پاسخگوتر سازند. این سازمان‌ها داده‌های پارلمانی که با زبانی غامض و پیچیده نگاشته شده را تفسیر کرده و برای عموم مردم قابل درک می‌کنند. سازمان‌های ناظر بر پارلمان مذاکرات تخصصی کمیسیون‌ها و کمیته‌های تخصصی، مذاکرات صحن، اصلاحات طرح و لایحه و آرا و نظرات اعضای پارلمان را منتشر و تحلیل می‌کنند، بسترهایی فراهم می‌آورند تا مردم سؤال‌های خود را به صورت الکترونیکی از نمایندگان بپرسند و با آنها ارتباط برقرار کنند. متخصصان و مردم را تشویق می‌کنند بیشتر در فرآیندهای تقنینی و بررسی طرح‌ها و لوایح مشارکت کنند. به مردم در زمینه اصطلاحات و مفاهیم پارلمانی آموزش می‌دهند تا آنها فهم بهتری از مناسبات پارلمان‌ها داشته باشند.

فقط ۳ درصد سازمان‌های ناظر بر پارلمان‌های دنیا در منطقه خاورمیانه فعالیت می‌کنند. ۳۰ درصد این سازمان‌ها فعالیت خود را بعد از سال ۲۰۱۰ و ۴۲ درصد نیز بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹ فعالیت خود را آغاز کرده‌اند. ۶۷ درصد این سازمان‌ها کمتر از ۲۰ کارمند دارند و در ۷۰ درصد این سازمان‌ها حداکثر ۲۵ درصد کارکنان داوطلب هستند.

۴۲ درصد سازمان‌های ناظر بر پارلمان رابطه رسمی با پارلمان‌ها را گزارش کرده‌اند و ۴۹ درصد رابطه‌ای غیررسمی داشته‌اند. دوسوم این سازمان‌ها رابطه خود را با مجالس خوب توصیف کرده‌اند. ۹۰ درصد این سازمان‌ها حداقل برخی از داده‌های خود را مستقیماً از پارلمان‌ها به دست می‌آورند. دویستم این سازمان‌ها از استانداردهای داده باز برای انتشار اطلاعات خود استفاده می‌کنند.

تأمین مالی، چالش عمده سازمان‌های ناظر بر پارلمان است. ۶۸ درصد پاسخ‌دهندگان این پیمایش توسط سازمان‌های بین‌المللی تأمین مالی می‌شوند و دیگر منابع تأمین مالی عبارتند از هدایا (۴۵ درصد)، تأمین مالی توسط خود سازمان‌ها (۳۲ درصد) و اخذ کمک‌های مالی از سازمان‌های داخلی کشور (۲۶ درصد)، تأمین مالی اجتماعی یا سرمایه‌گذاری جمعی منبع درآمدی ۱۰ درصد آنهاست. برای حفظ استقلال هیچ سازمان ناظر پارلمانی بودجه خود را از پارلمان تحت نظارت خود دریافت نمی‌کند. به رغم وجود چالش‌های تأمین مالی تعداد سازمان‌های ناظر بر پارلمان رو به رشد است.

مقدمه

سازمان‌های ناظر بر پارلمان، نهادهایی هستند که بر کار پارلمان‌ها نظارت می‌کنند، اطلاعات مربوط به هر پارلمان را پردازش کرده و آنها را برای عموم و اصناف خاص قابل فهم می‌کنند. اطلاعات نسبتاً اندکی در زمینه کارکرد و ماهیت سازمان‌های ناظر بر پارلمان‌های مختلف جهان وجود دارد. مطالعه سال ۲۰۱۱ بانک جهانی و مؤسسه ملی مردم‌سالاری^۱ (NDI) تخمین زده است که بیش از ۱۹۰ سازمان ناظر بر پارلمان در آن تاریخ فعال بوده‌اند که بر بیش از ۸۰ پارلمان ملی نظارت می‌کرده‌اند. سازمان‌های ناظر بر پارلمان در آن زمان بیشتر به آمریکای لاتین و اروپا مربوط بودند و حوزه‌های گسترده‌ای را نیز نظارت و بررسی می‌کردند. پیمایش سازمان‌های ناظر بر پارلمان نشان می‌دهد که پارلمان‌ها به‌طور روزافزون داده‌های خود را به‌صورت باز منتشر می‌کنند. برای استفاده شهروندان از داده‌های باز موانعی همچون آگاهی و مهارت ناکافی، نبود ابزارهای مورد نیاز برای دسترسی و تحلیل وجود دارد. سازمان‌های ناظر بر پارلمان نقش مهمی در پر کردن این شکاف برعهده دارند.

چالش‌های عمده که در گزارش پارلمان الکترونیکی سال ۲۰۱۱ ذکر شدند شامل عدم دسترسی به منابع مالی و دشواری دسترسی به داده‌ها و اطلاعات پارلمانی بود. یافته‌ها نشان می‌داد که سازمان‌های ناظر بر پارلمان اغلب در ترجمه و بازگردانی فعالیت‌های نظارتی خود برای افزایش آگاهی عمومی دچار چالش بودند. گزارش مذکور رابطه میان این سازمان‌ها و پارلمان‌ها را نشان می‌داد که در دو سوی طیف از یک‌سو رابطه همکاری (سازمان‌های مذکور با پارلمان‌ها برای ارتقای شفافیت) و از سوی دیگر روابط خصمانه‌تر را دربرمی‌گرفت. فاوا و اینترنت از مهمترین توانمندسازهای سازمان‌های ناظر بر پارلمان هستند. کارکرد این سازمان‌ها در خلق پارلمان‌های پاسخگو، باز و قوی در بیانیه باز بودن پارلمانی - کنفرانس پارلمان الکترونیکی ۲۰۱۲ رم ایتالیا به رسمیت شناخته شد که چهار جنبه اصلی آن به شرح زیر است:

۱. ارتقای فرهنگ باز بودن در عرضه اطلاعات: اطلاعات پارلمانی به عموم تعلق دارد،

۲. شفاف‌سازی اطلاعات پارلمانی: پارلمان‌ها باید سیاست‌هایی اتخاذ کنند که انتشار فعال اطلاعات پارلمانی را تضمین کند و این سیاست‌ها را به‌صورت دوره‌ای مورد بازنگری قرار دهند تا سیاست‌های مطلوب اتخاذ شوند.

۳. تسهیل دسترسی به اطلاعات پارلمانی: پارلمان‌ها باید مطمئن شوند که اطلاعات به‌صورت گسترده و بدون تبعیض و از طریق کانال‌های چندگانه، مشاهده شخصی توسط افراد، رسانه‌های چاپی، رادیو، پخش عمومی زنده و برحسب تقاضا در دسترس شهروندان قرار می‌گیرد.

۴. ایجاد امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات پارلمانی: اطلاعات پارلمانی باید به‌صورتی باز و در

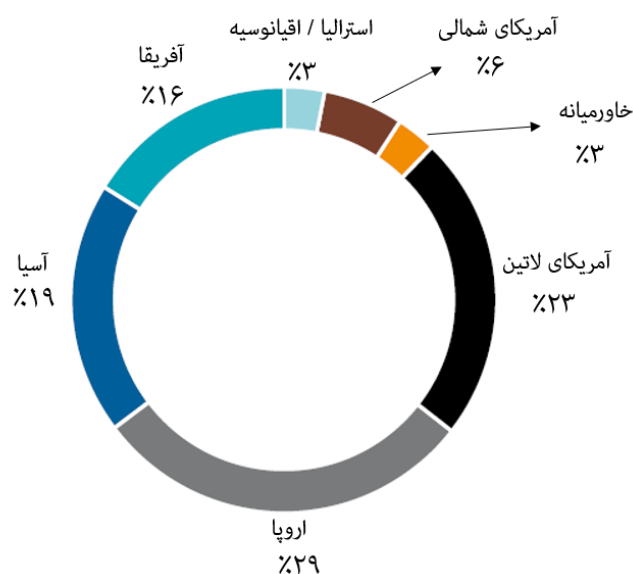

قالب‌های ساختاریافته به‌صورت برخط منتشر شوند به‌طوری که شهروندان بتوانند با استفاده از گستره وسیعی از فناوری‌ها از این اطلاعات استفاده مجدد کرده و مورد تحلیل قرار دهند.

اطلاعاتی در مورد سازمان‌های پیمایش شده در این گزارش

پیمایش سازمان‌های ناظر بر پارلمان با حمایت مؤسسه ملی مردم‌سالاری (NDI) و به‌عنوان بخشی از گزارش پارلمان الکترونیکی ۲۰۱۶ به انجام رسیده است. مشارکت‌کنندگان در این پیمایش، سازمان‌های جامعه مدنی هستند که نظارت بر پارلمان‌های کشورشان را انجام می‌دهند و به انتشار اطلاعات با استفاده از ابزارهای دیجیتالی می‌پردازند. ۳۳ سازمان ناظر بر پارلمان از ۳۱ کشور سؤال‌های پیمایش را پاسخ دادند. محاسبه نرخ پاسخ دشوار است اما اگر رشد جامعه سازمان‌های ناظر بر پارلمان نسبت به سال ۲۰۱۱ برون‌یابی شود (که در ادامه توضیح داده شده است) تعداد این سازمان‌ها که در سراسر جهان فعال‌اند حدوداً ۲۵۰ سازمان تخمین زده می‌شود که بر این اساس نرخ پاسخ ۱۳ درصد خواهد بود. سازمان‌های ناظر بر پارلمان شرکت‌کننده در این تحقیق نمایانگر گستره وسیعی از کشورها هستند. تقریباً یک‌چهارم آنها (۲۳ درصد) در آمریکای لاتین و ۲۹ درصد آنها در اروپا هستند که با روند رو به رشد گزارش‌های قبلی هم‌راست است. این آمار برای پاسخ‌دهندگان کشورهای آسیایی ۱۹ درصد و آفریقایی ۱۶ درصد را نشان می‌دهد که این سازمان‌ها در این مناطق، توسعه‌یافته یا به‌تازگی بلوغ خود را شروع کرده‌اند.

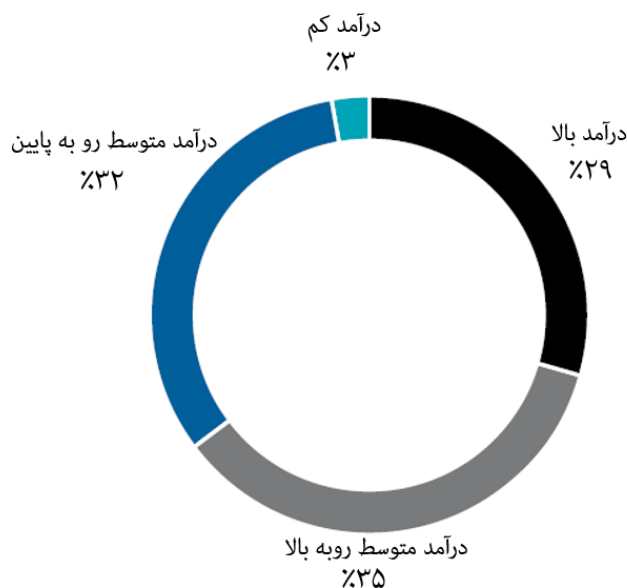
نمودار ۱. پراکندگی سازمان‌های ناظر بر پارلمان بر حسب منطقه (تعداد=۳۱)

پژوهش‌های انجام شده در سال ۲۰۱۱ توسط مؤسسه ملی مردم‌سالاری و بانک جهانی، موضوع تأمین مالی را مانع مهم پیش روی اثربخشی این سازمان‌ها ذکر کرده بودند و به‌نظر می‌رسد که این

موضوع در سال ۲۰۱۶ نیز صادق باشد. تنها ۳ درصد پاسخ‌دهندگان، از کشورهای کم‌درآمد هستند که این تعداد برای نمایندگی این قسمت از فضای نمونه بسیار کم است (به‌ویژه اگر در نظر داشته باشیم که ۲۹ درصد کشورهای بازنمایی شده در پیمایش با درآمد بالا هستند).

نمودار ۲. سطوح درآمد کشورهای پاسخ‌دهنده از نظر بانک جهانی (تعداد=۳۱)

دیرپاترین سازمان ناظر بر پارلمان در سال ۱۹۸۱ و جدیدترین‌ها دو مورد در سال ۲۰۱۵ تأسیس شده‌اند. همان‌طور که در جدول ۱ نشان داده شده است، ۲۷ درصد سازمان‌های ناظر بر پارلمان قبل از سال ۲۰۰۰ تأسیس شده و ۴۲ درصد نیز بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۹ تأسیس شده و ۳۰ درصد این سازمان‌ها بعد از سال ۲۰۱۰ تأسیس شده‌اند.

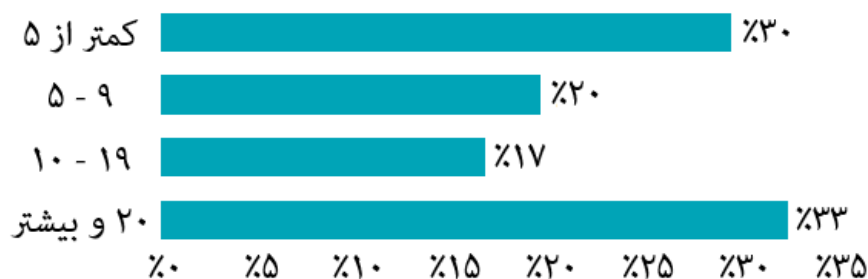
جدول ۱. سال شروع به کار سازمان‌های ناظر بر پارلمان (تعداد=۳۳)

قبل از ۲۰۰۰	۲۷٪
مابین ۲۰۰۹ و ۲۰۰۰	۴۲٪
بعد از ۲۰۱۰	۳۰٪

اندازه سازمان‌های ناظر بر پارلمان با یکدیگر کاملاً متفاوت است. بزرگ‌ترین سازمان، ۴۷ نفر و کوچک‌ترین آنها هیچ کارمند ثابتی ندارد و کاملاً بر مشارکت داوطلبان تکیه دارد. آنهایی که بیش از ۴۰ کارمند تمام‌وقت دارند ۱۴ درصد پاسخ‌دهندگان را تشکیل می‌دهند. یک‌سوم پاسخ‌دهندگان ۲۰ نفر یا بیشتر و ۳۰ درصد ۵ نفر یا کمتر در استخدام خود دارند.

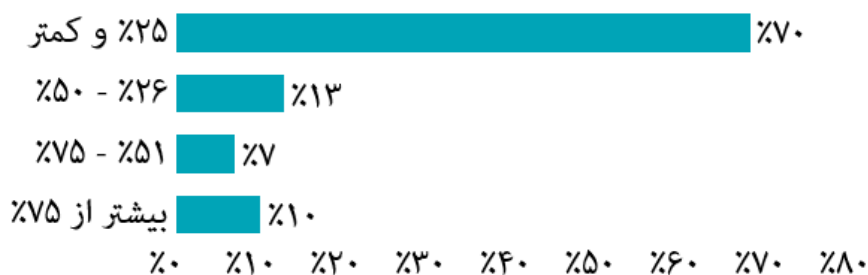

نمودار ۳. میزان کارکنان شاغل تمام وقت (تعداد=۳۰)

سازمان‌های مردم‌نهاد کمتر از حد انتظار از نیروی داوطلبانه بهره می‌گیرند: در ۷۰ درصد این سازمان‌ها، داوطلبان کمتر از ۲۵ درصد کارکنان را تشکیل می‌دادند و در بیش از سه چهارم این سازمان‌ها فقط ۱۰ درصد کارکنان داوطلب بودند.

نمودار ۴. کارکنان داوطلب به صورت تمام وقت (تعداد=۳۰)

نحوه ارتباط سازمان‌های ناظر بر پارلمان با شهروندان

شناخت مخاطبان خاص داده‌ها و محاسبه ارزش افزوده حاصل از نظرات و تحلیل‌های سازمان‌های ناظر بر پارلمان دشوار است. شهروندان هر منطقه یا هر کشور، از سازمان‌های ناظر بر پارلمان خدمت دریافت می‌کنند. در واقعیت مخاطبان علاقه‌مند به فعالیت‌های سیاسی یا پارلمانی اندک هستند و برحسب زمان و مسائل تعدادشان تغییر می‌کنند. یکی از فرصت‌های عرضه شده توسط این سازمان‌ها ایجاد علاقه به عملکرد پارلمان در میان افراد غیرعلاقه‌مند است. سازمان‌های بزرگ‌تر ممکن است با مجموعه بزرگی از مردم همکاری کنند، بعضی از سازمان‌های ناظر بر پارلمان ممکن است بر عده خاصی از نخبگان تمرکز کنند و با مجموعه‌ای از افراد یا سازمان‌ها در زیست‌بوم دمکراتیک‌تر به‌طور وسیع‌تر مشارکت کنند. تعداد مخاطبان سازمان‌های ناظر بر پارلمانی بزرگ در محدوده ۵۰۰ نفر و ۸ میلیون نفر از مردم است. تعداد متوسط مخاطبان ۹۷۰۰۰ نفر است، درحالی‌که ۴۰ درصد سازمان‌های ناظر بر پارلمان، مخاطبان سالانه خود را ۱۰ هزار یا کمتر تخمین می‌زنند.

در پیمایش پارلمان الکترونیکی ۲۰۱۶ از پاسخ‌دهندگان به پرسش‌نامه درخواست شد که کار خود و روش‌های پشتیبانی و تشویق مشارکت بیشتر شهروندان در فرآیند تقنینی را توصیف کنند. یافته‌ها نشان می‌دهند که فراتر از ارتباط میان پارلمانی و تعهد به باز بودن و شفافیت، این سازمان‌ها مجموعه متنوعی از نقش‌ها را عهده‌دار می‌شوند و برای اهداف متنوعی شکل یافته‌اند. به‌عنوان نمونه یکی از سازمان‌های ناظر بر پارلمان می‌گوید:

«ما ابزارهای آموزشی / آگاهی‌دهنده (کتابچه‌های راهنمای پرینت‌شده، پوستر، ابزارهای آموزشی تعاملی و برخط) در زمینه اهمیت شفافیت برای اعمال قدرت شهروندان در مورد حقوقشان و حق کنترل منتخبان، ایجاد کرده‌ایم.»

رایج‌ترین الگوهای فعالیتی در شکل ۱ به نمایش درآمده‌اند. آنها را می‌توان در قالب «نظارت»، «اطلاع‌رسانی» و «برقراری ارتباط» خلاصه کرد.

شکل ۱. رایج‌ترین الگوهای فعالیتی سازمان‌های ناظر بر پارلمان

سازمان‌های ناظر بر پارلمان چه می‌کنند؟		
نظارت	اطلاع‌رسانی	برقراری ارتباط
انتشار تجزیه و تحلیل پژوهش	شرح و توضیح آموزش اشتراک‌گذاری	داده‌ها اعضاء کمیته‌ها

نحوه نظارت بر پارلمان‌ها از سوی نهادهای ناظر بر پارلمان

سازمان‌های ناظر بر پارلمان به‌روزرسانی‌هایی در زمینه اینکه در پارلمان‌ها چه می‌گذرد، در وب‌گاه خود قرار می‌دهند و از ابزارهایی مانند هم‌نشتری^۱ (RSS) و فهرست پست الکترونیکی برای اطلاع‌رسانی استفاده می‌کنند. برای مثال یکی از این سازمان‌ها گزارش کرد که از طریق پست الکترونیکی روزانه به ۲۳۰۰ نفر گزارش نشست را ارسال می‌کند و همان اطلاعات را از طریق RSS نیز عرضه می‌کند و داده‌ها براساس نیازمندی‌های فردی (اطلاعات مربوط به یک عضو خاص یا بخش خاص از قانونگذاری) تنظیم می‌شوند.

این سازمان‌ها گزارش کرده‌اند که با عرضه خلاصه یا روایت گزارش لوایح یا وقایع پارلمانی بر فرآیندهای تحت نظارتشان ارزش‌افزایی می‌کنند. تعدادی از این سازمان‌ها در زمینه بودجه نیز اظهارنظر می‌کنند. کارکرد کلیدی آنها این است که ابتدا چنین داده‌هایی را در دسترس قرار دهند و سپس تجربه کاربران در یافتن و استفاده از این داده‌ها را مدنظر قرار دهند. گام مثبت کاهش سردرگمی و کاهش

1. Rich Site Summary (RSS)

عرضه اطلاعات اضافی است. به عنوان نمونه یکی از سازمان‌های ناظر بر پارلمان می‌گوید: «ما یک کمپین عمومی با نام «نامزدهای قابل مشاهده» داریم که اطلاعاتی در مورد نمایه‌ها و سوابق نامزدهای انتخابات کنگره عرضه می‌کند».

نحوه اطلاع‌رسانی فعالیت پارلمانی از سوی نهادهای ناظر بر پارلمان

فقدان فهم عمومی در زمینه نحوه کار پارلمان‌ها در پیمایش پارلمانی به عنوان یک مانع مورد شناسایی قرار گرفت. سازمان‌های ناظر بر پارلمان این مسئله را به رسمیت شناخته‌اند و راه‌ها و ابزارهایی برای آگاهی‌بخشی و اطلاع‌رسانی به عموم در زمینه چستی و چگونگی کارکرد پارلمان‌ها و نحوه مشارکت شهروندان در فعالیت‌های پارلمانی ایجاد کرده‌اند. یک سازمان ناظر بر پارلمان برای شهروندان کتابچه جامعی در زمینه تقنین با عنوان «پاسپورت»^۱ تولید کرده است. این کتاب برای آموزش شهروندان در زمینه حقوقشان و نقش قوه مقننه طراحی شده است.

زبان پارلمانی اغلب غامض است و مانعی برای مشارکت بیشتر عموم مردم محسوب می‌شود، بنابراین سازمان‌های ناظر بر پارلمان برای دسترس‌پذیر ساختن اطلاعات و قابل فهم‌سازی آنها (به‌طور نمونه با ساده‌سازی اصطلاحات سخت پارلمانی و تغییر اطلاعات برای معنادار ساختن آن) برای شهروندان تلاش می‌کنند. البته این فعالیت‌ها تنها به این سازمان‌ها منحصر نمی‌شود. پارلمان‌های برزیل و بریتانیا کارگاه‌هایی برای گروه‌های جامعه مدنی و دیگر فعالان دیجیتال برگزار کردند که همین مفاهیم در آنها مرور شده است. یکی از پارلمان‌ها گفته است:

«ابتکار اخیر ما، که دو ماه قبل از انتخابات پارلمانی آغاز شد، هزاران نفر از جوانان را دربرمی‌گیرد. مردم به تدریج بیشتر و بیشتر نسبت به داده‌های پارلمانی و حقوقشان نسبت به این داده‌ها آشنا می‌شوند.»

سازمان‌های ناظر بر پارلمان به مثابه ارتباط‌دهنده پارلمان‌ها و شهروندان

عبارت «سازمان‌های ناظر بر پارلمان» ممکن است به خوبی وظایف این سازمان‌ها را نشان ندهد، بسیاری از آنها از نظارت و گزارش‌دهی بسیار فراتر می‌روند. بعضی از آنها به صورت فعالانه برای مرتبط کردن شهروندان با نمایندگان پارلمان اقدام می‌کنند و آنها را در فرآیندهای تقنینی مشارکت می‌دهند. آنها از طریق کمیسیون‌ها یا با گزینش و راه‌اندازی بحث و پیشنهاد پیرامون پیش‌نویس‌های تقنینی شهروندان را در پارلمان مشارکت می‌دهند.

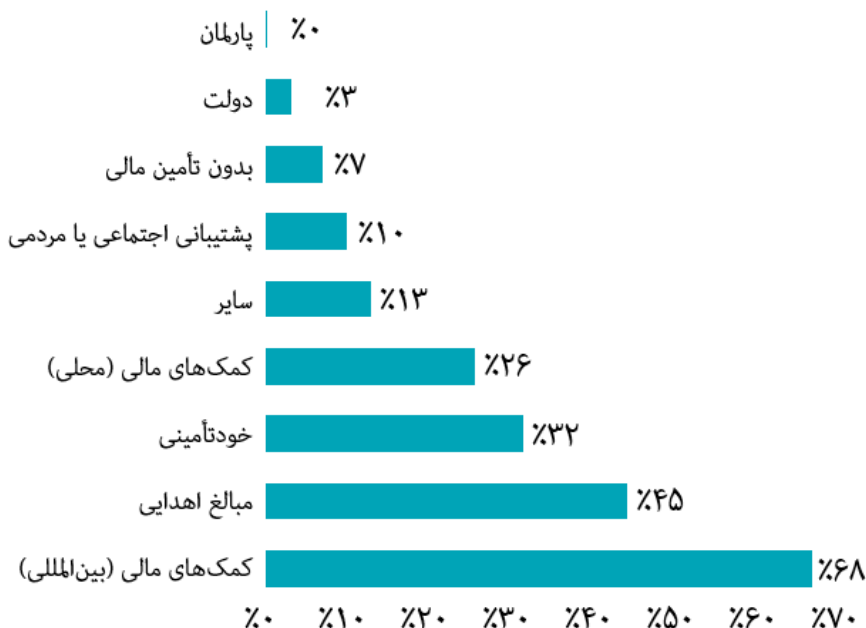
این مشارکت می‌تواند در حد انتشار اطلاعات تشریحی پیرامون نمایندگان باشد تا عموم مردم بدانند

که چه کسانی آنها را نمایندگی می‌کنند و چگونه می‌توان به آنها دست یافت. یک سازمان ناظر بر پارلمان از فنون جمع‌سپاری برای گردآوری ایده‌ها و پیشنهادهای شهروندان استفاده می‌کرد و آنها را در اختیار کمیسیون‌های مرتبط قرار می‌داد. دیگر سازمان‌های ناظر بر پارلمان مراسم‌های عمومی زنده ترتیب می‌دادند که در آن شهروندان می‌توانستند مسائل را به‌صورت رودررو با نمایندگان پارلمان در میان بگذارند تا گفتمانی بی‌طرفانه برای کمک به شهروندان در سازماندهی و پشتیبانی از تقنین شکل گیرد. به قول یکی از این سازمان‌ها: «بستر وب‌گاه‌ها به شهروندان اجازه می‌دهد که برخی سؤالاتشان از نمایندگان پاسخ داده شود سپس بقیه سؤالاتی که در وبگاه پاسخ داده نشده‌اند را نیز خود نمایندگان شخصاً پاسخ می‌دهند.»

همان‌طور که قبل‌تر ذکر شد، تأمین مالی چالشی عمده برای سازمان‌های ناظر بر پارلمان (همین‌طور برای پارلمان‌ها هنگام تهیه تجهیزات و خدمات) به‌شمار می‌آید. اکثریت عمده سازمان‌های پاسخ‌دهنده در پیمایش (۶۸ درصد) توسط کمک‌کنندگان مالی بین‌المللی تأمین مالی می‌شوند (البته باید دقت داشت که پاسخ‌دهندگان به پیمایش، ارتباطات بیشتری با جامعه بین‌المللی سازمان‌های ناظر بر پارلمان داشتند). هدایا (۴۵ درصد)، تأمین مالی توسط خود سازمان (۳۲ درصد) و کمک مالی از سمت سازمان‌های داخلی (۲۶ درصد) از دیگر منابع مهم تأمین مالی سازمان‌های ناظر بر پارلمان بودند. سرمایه‌گذاری جمعی^۱ (جذب سرمایه مردمی یا تأمین مالی اجتماعی) منبع درآمد یک‌دهم این سازمان‌ها بود، این امر نشانگر افزایش تأمین مالی به شیوه دیجیتالی توسط سازمان‌های ناظر بر پارلمان‌هاست. هیچ‌یک از سازمان‌های ناظر بر پارلمان‌ها از سوی پارلمان تحت نظارت خود تأمین مالی نمی‌شوند. به‌دلیل اینکه پارلمان‌ها منابع مالی برای این امر ندارند (سازمان‌های ناظر بر پارلمان دمکراسی‌های جدید یا نوظهور احتمال بیشتری دارد که هدف‌های قابل قبولی برای پرداخت کمک مالی از سوی اهداکنندگان باشند) اما وابسته شدن به منابع مالی خارجی به نفع استقلال نیست. یکی از این سازمان‌ها گزارش کرد که رابطه تأمین مالی با یک سازمان تجاری برقرار کرده است که در نتیجه از کارش حمایت می‌کند.

نمودار ۵. منبع تأمین مالی سازمان‌های ناظر بر پارلمان (تعداد=۳۲)

زمانی که تأمین مالی سازمان‌های ناظر بر پارلمان از زاویه دید سطح درآمد کشورها تحلیل می‌شود با افزایش سطح درآمد و توسعه، دسترسی به منابع تأمین مالی بین‌المللی کاهش پیدا می‌کند. در مقابل، توانایی تأمین مالی توسط خود سازمان، دریافت اعانه و بهره‌گیری از روش‌های جدید جذب سرمایه مردمی به نسبت سطح درآمد افزایش می‌یابد.

جدول ۲. منابع مالی سازمان‌های ناظر بر پارلمان برحسب سطح درآمد (تعداد=۳۲)

مبالغ اهدایی	خودتأمینی	تأمین مالی اجتماعی (مردم)	کمک مالی بین‌المللی	تأمین مالی کمک بلاعوض	
۶۰٪	۴۰٪	۲۰٪	۳۰٪	۲۰٪	درآمد بالا
۵۰٪	۳۳٪	۰٪	۷۵٪	۱۷٪	درآمد متوسط رو به بالا
۲۲٪	۲۲٪	۱۱٪	۷۸٪	۳۳٪	درآمد متوسط رو به پایین
۰٪	۰٪	۰٪	۱۰۰٪	۱۰۰٪	درآمد کم

نحوه همکاری سازمان‌های ناظر بر پارلمان با پارلمان‌ها

سازمان‌های ناظر بر پارلمان در مجموعه وسیعی از فعالیت‌های نظارت، گزارش‌دهی و فعالیت‌های مشارکتی با پارلمان‌ها همکاری می‌کنند. سه‌پنجم پاسخ‌دهندگان (۶۰ درصد) گزارش کرده‌اند که بیش از نیمی از کار آنها به گردآوری داده‌های پارلمانی یا تلاش برای برقراری ارتباط میان شهروندان و پارلمان مربوط است. این فعالیت‌ها، ۹۰ درصد کار انجام شده توسط ۳۵ درصد پاسخ‌دهندگان را تشکیل می‌دهد

و کمتر از ۱۰ درصد کار ۶ درصد پاسخ‌دهندگان را شامل می‌شود.

جدول ۳. درصد کارهایی که در سازمان‌های ناظر بر پارلمان به پارلمان مربوطند (تعداد=۳۳)

کمتر از ۱۰٪	۶٪
۱۰٪ تا ۵۰٪	۳۳٪
۵۱٪ تا ۹۰٪	۲۴٪
بیشتر از ۹۰٪	۳۶٪

بیشتر این سازمان‌ها نوعی ارتباط با پارلمانی که بر آن نظارت می‌کنند گزارش کرده‌اند و تنها ۹ درصد هیچ ارتباطی با پارلمان ندارند. از جمله ۴۲ درصد وجود رابطه رسمی را گزارش کرده‌اند و ۴۹ درصد رابطه غیررسمی دارند. این آمار نشان می‌دهد که دو طرف از کارکردن با یکدیگر، اشتراک‌گذاری داده‌ها، افزایش شفافیت و آگاهی و تشویق مشارکت شهروندان در کار پارلمانی بهره‌مند می‌شوند. دوسوم این سازمان‌ها رابطه خود با پارلمان‌ها را مناسب و خوب گزارش کرده‌اند و تنها ۹ درصد رابطه خود با پارلمان‌ها را بسیار ضعیف ذکر کرده‌اند یا همکاری اندکی داشته‌اند. گرچه تقریباً یک چهارم (۲۴ درصد) سطح همکاری را ضعیف یا محدود توصیف کرده‌اند اما هنگامی که این سازمان‌ها با پارلمان کار می‌کنند، با گستره وسیعی از افراد و گروه‌ها، همکاری و تعامل دارند.

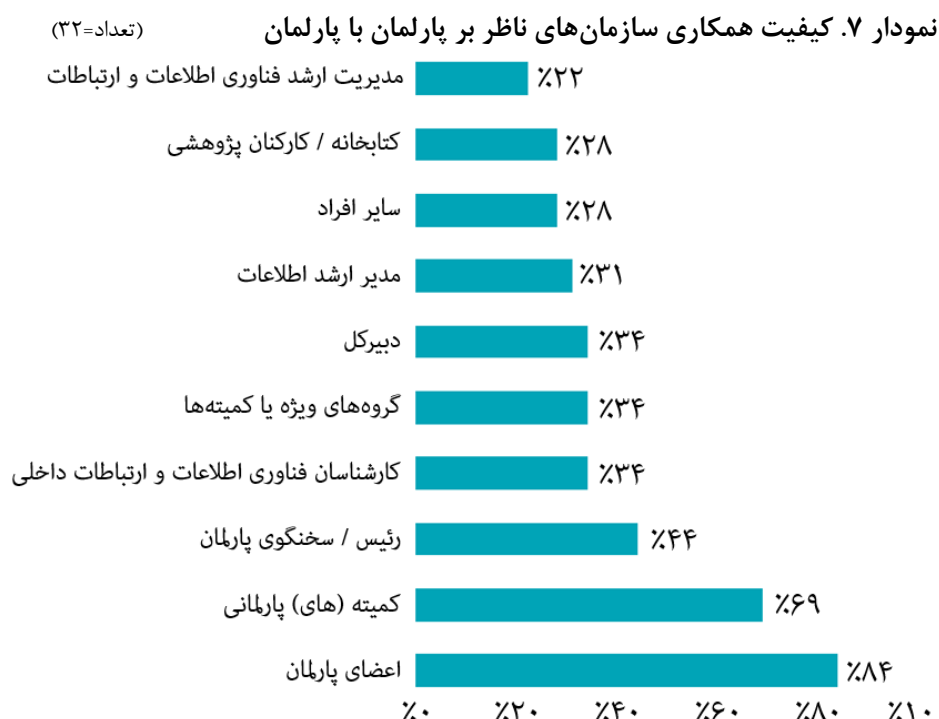
نمودار ۶. کیفیت همکاری سازمان‌های ناظر بر پارلمان با پارلمان (تعداد=۳۳)

۸۴ درصد از سازمان‌های ناظر بر پارلمان با نمایندگان مجلس کار می‌کنند. ۶۹ درصد از سازمان‌های ناظر بر پارلمان گزارش کرده‌اند که با کمیسیون‌ها همکاری دارند. تنها حدود یک‌سوم (۳۴ درصد) این سازمان‌ها مستقیماً با کارکنان فاوای پارلمان کار می‌کنند و کمتر از آن (۳۲ درصد) با راهبران ارشد فناوری اطلاعات پارلمان همکاری دارند. ۴۴ درصد با رئیس یا سخنگوی پارلمان کار می‌کنند. دیگر گروه‌هایی که این سازمان‌ها با آنها کار می‌کنند عبارتند از خبرنگاران پارلمانی، خبرگان حوزه درون

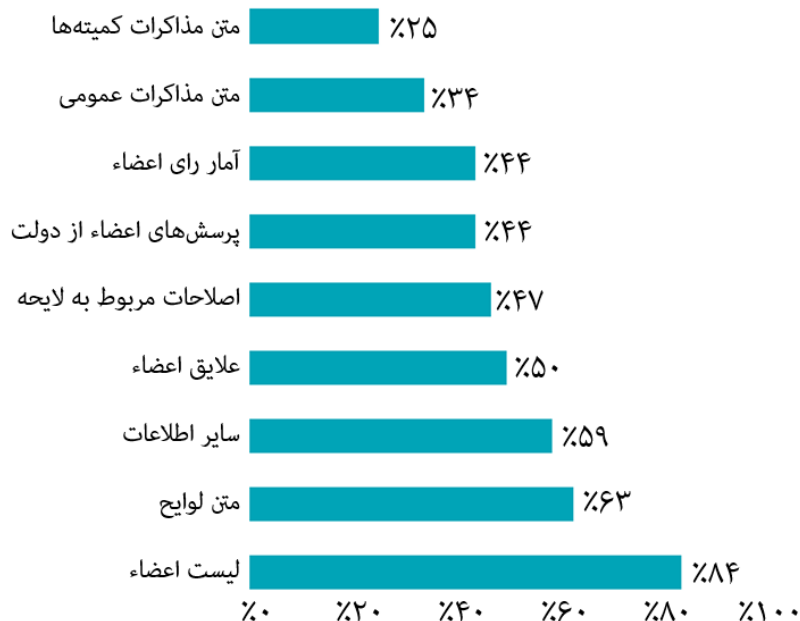
پارلمان (شامل خبرگان کمیسیون‌ها) و افرادی که نقش‌های مربوط به آزادی اطلاعات را انجام می‌دهند.

نحوه انتشار داده‌های پارلمانی از سوی سازمان‌های ناظر بر پارلمان

سازمان‌های ناظر بر پارلمان مجموعه متنوعی از داده‌ها و اطلاعات را منتشر می‌سازند. نمایندگان در کانون توجه این سازمان‌ها هستند به‌صورتی که ۸۴ درصد آنها فهرست اعضای پارلمان را منتشر می‌کنند. نیمی از پاسخ‌دهندگان، داده‌هایی در زمینه علایق نمایندگان و اطلاعات دیگری را در زمینه دارایی‌ها، اطلاعات مالی، اطلاعات تماس، دفاتر حوزه انتخابیه و همچنین حضور و سوابق رأی آنها منتشر می‌کنند. تقریباً دوسوم این سازمان‌ها متون تقنینی را منتشر می‌کنند و برخی فراتر رفته و تحلیل و روایت مرتبط با آن را نیز منتشر می‌سازند. یک‌سوم از آنها مشروح مذاکرات صحن علنی مجلس و ۴۷ درصد متن یا جزئیات اصلاحیه‌های قوانین را منتشر می‌کنند. تعداد اندکی از این سازمان‌ها اظهارنظرهای کارشناسی در زمینه کمیسیون‌ها را برای بحث عمومی یا مقاصد آکادمیک عرضه می‌کنند.

نمودار ۸. اطلاعات مرتبط با پارلمان که سازمان‌های ناظر بر پارلمان منتشر می‌کنند (تعداد=۳۲)

این داده‌ها از مراجع مختلفی به دست می‌آیند، گرچه ۹۰ درصد پاسخ‌دهندگان اعلام کردند که حداقل بخشی از اطلاعات و داده‌های خود را مستقیماً از پارلمان به دست می‌آورند. یک سوم (۳۲ درصد) داده‌ها را از دولت یا یک سازمان دولتی اخذ می‌کنند و ۵۸ درصد داده‌ها را در داخل تفسیر می‌کنند که نشان می‌دهد نقش کلیدی سازمان‌های ناظر بر پارلمان، ارزش‌افزایی به داده‌های پارلمانی خام با تحلیل تکمیلی و توصیف روایی آنهاست. تعدادی از این سازمان‌ها داده‌های خود را از نمایندگان حامی فعالیت‌های خودشان دریافت می‌کنند و دیگران اطلاعات را از مجموعه‌ای از منابع برخط غیر پارلمانی استخراج و کاوش می‌کنند.

جدول ۴. خاستگاه و منشأ اطلاعات مورد استفاده توسط سازمان‌های ناظر بر پارلمان (تعداد=۳۱)

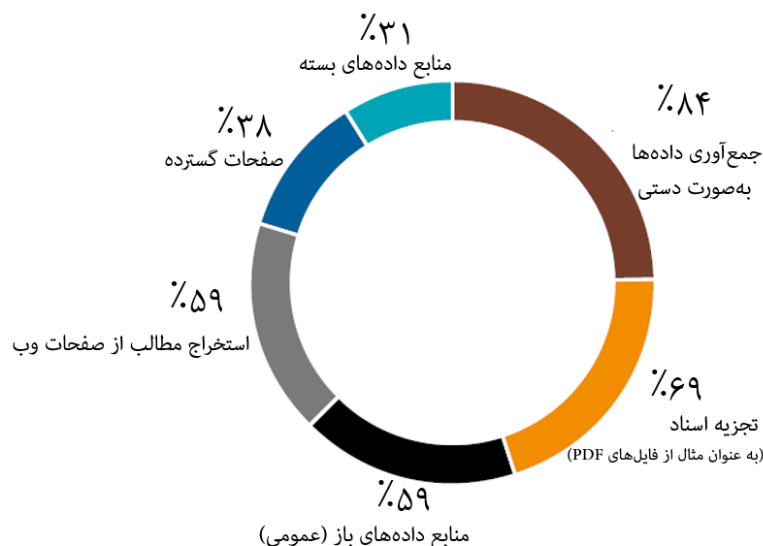
از پارلمان	٪۹۰
تهیه و تدوین درون سازمان	٪۵۸
از دولت (یا یک سازمان دولتی)	٪۳۲
از منابع دیگر	٪۳۲

گردآوری داده‌ها همواره ساده نیست. ۸۴ درصد سازمان‌های ناظر بر پارلمان گزارش کرده‌اند که از روش‌های دستی گردآوری داده استفاده می‌کنند. فارغ از منبع، ۵۹ درصد این سازمان‌ها از فناوری «استخراج داده از وب‌گاه» برای گردآوری داده استفاده می‌کنند و ۶۹ درصد این سازمان‌ها داده‌ها را از نسخه پی‌دی‌اف (PDF) و دیگر اسناد به قالب‌های قابل اصلاح تبدیل می‌کنند. سه‌پنجم این سازمان‌ها (۵۹ درصد) قادرند داده را از منابع داده‌های باز منتشر شده توسط پارلمان یا دیگر سازمان‌ها اخذ کنند.

درحالی که ۳۱ درصد با قبول موافقت‌نامه‌های مالکیتی که طبق آن داده نمی‌تواند در دسترس عموم یا دیگر کاربران قرار بگیرد، مستقیماً به منابع داده دسترسی دارند.

نمودار ۹. منابع داده‌های مورد استفاده توسط سازمان‌های ناظر بر پارلمان (تعداد=۳۲)

سه‌چهارم سازمان‌های ناظر بر پارلمان (۷۲ درصد) داده را به صورت یکپارچه یا خلاصه درمی‌آورند و به همین مقدار اظهارنظرهای افزوده یا روایتی تولید می‌کنند، ۷۸ درصد این سازمان‌ها هم مصورسازی‌ها یا اینفوگرافی تحلیل‌ها و داده‌های خام را منتشر می‌کنند. حدود سه‌چهارم سازمان‌های ناظر بر پارلمان داده‌های یکپارچه یا خلاصه شده یا گونه‌ای از اینفوگرافی را برای پشتیبانی استفاده‌شان از داده‌های پارلمانی منتشر می‌کنند. این یافته مهمی است که نشان می‌دهد این سازمان‌ها بسیار فراتر از واسطه‌گر داده‌ای هستند، آنها داده‌های تولیدی پارلمان‌ها را ارزش‌افزایی می‌کنند (چه به صورت مستقیم، غیرمستقیم یا غیرعامدانه). نیمی از سازمان‌های ناظر بر پارلمان با استفاده از روش‌ها و ابزارهای دستی، اینفوگرافی تهیه می‌کنند، اما ۳۱ درصد آنها قادرند از داده‌ها به صورت پویا اینفوگرافی تهیه کنند. ۹ درصد آنها خودشان اینفوگرافی تولید نمی‌کنند بلکه از سازمان‌های دیگر برای این کار کمک می‌گیرند.

شکل ۲. نوع داده‌های منتشر شده توسط سازمان‌های ناظر بر پارلمان (تعداد=۳۲)

استانداردها و معماری‌های نمونه برای انتشار داده‌ها

«اوری پُلیتیشن (EveryPolitician)» نام انباره‌ای از داده‌های باز در مورد اعضای منتخب بیش از ۲۳۰ پارلمان در سراسر جهان است. هدف از آن، گردآوری، ذخیره‌سازی و اشتراک‌گذاری اطلاعات در مورد همه پارلمان‌ها با کمک سازمان‌های ناظر بر پارلمان، خبرنگاران و دیگر گروه‌های علاقه‌مند به دسترسی به مردم‌سالاری است. اوری پُلیتیشن داده را از منابع مختلف و در قالب‌های متعدد اخذ می‌کند که شامل واسط‌های برنامه کاربری (API) پویا تا ابزارهای استخراج مطالب از وب می‌شود. هدف از این کار، متمرکز ساختن و استانداردسازی این قبیل داده‌ها برای تحلیل پارلمان‌ها به صورت انفرادی یا جمعی است (مثلاً برای بررسی توازن جنسیتی در میان همه پارلمان‌ها). داده‌ها می‌توانند به صورت برخط مشاهده شوند یا در قالب فایل‌های CSV یا JSON بارگیری شوند. شکل ۳ یک نمونه از اطلاعات نمایش داده شده کشور کامرون را نشان می‌دهد.

شکل ۳. مثالی از صفحه وب یک کشور در وب‌گاه «EveryPolitician»

The screenshot shows the website interface for Cameroon. At the top, it says 'EveryPolitician Cameroon' with links for 'Data' and 'Documentation'. A central message states: 'We're cataloguing every politician in Cameroon. We currently have information for...'. Below this, there are two main sections: 'Assemblée Nationale' and 'Sénat'. The 'Assemblée Nationale' section lists nine legislative sessions (1e to 9e législature) with their respective years. The 'Sénat' section lists one legislative session (9e législature) for the year 2013. There are 'Download as JSON' buttons for both sections.

پروژه اوری پُلیتیشن به‌عنوان بخشی از پروژه‌های بزرگ‌تر به نام پاپلوس^۱ تعریف شده بود که هدفش

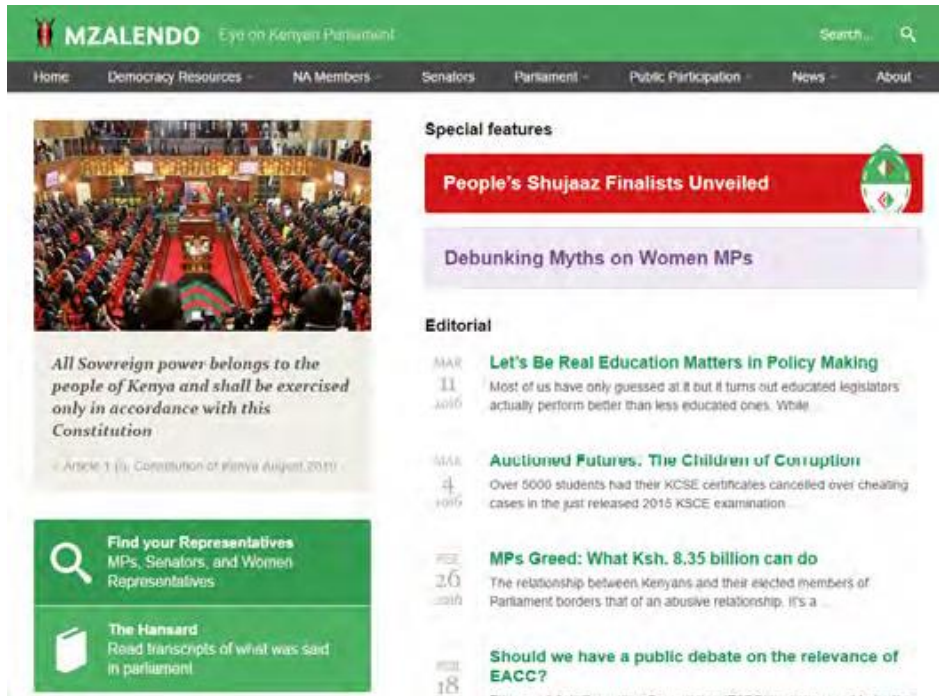

ایجاد فناوری‌های اشتراک‌پذیر و قابل استفاده مجدد برای اهداف مدنی و سازمان‌های مردم‌نهاد است. این نمونه‌ای است از اینکه چگونه داده‌های پراکنده و توزیع شده درباره یک موضوع مشترک می‌تواند هم‌راستا و مرتب شده و بدون تبعیض بین همه به اشتراک گذاشته شود. در حالی که این داده‌ها از قبل موجود است و فهم دستیابی به همه آنها برای سازمان‌های ناظر بر پارلمان محلی یک چالش جدی خواهد بود. اوری پُلِیتیشن این فرآیند را تسهیل می‌کند و این سازمان‌های محلی و جامعه بین‌المللی را اثربخش‌تر می‌کند. در بحث پیرامون اشتراک‌گذاری داده‌ها، موضوع استانداردهای انتشار داده‌ها اهمیت پیدا می‌کنند. مبادله اطلاعات بین سامانه‌ها و سازمان‌ها بدون استاندارد واحد دشوار خواهد بود. با این حال سه‌پنجم سازمان‌های ناظر بر پارلمان (۶۱ درصد) گزارش کرده‌اند که از استانداردهای داده‌های باز استفاده نمی‌کنند. همانطور که در ادامه ذکر خواهد شد این بدان معنا نیست که داده‌های آنها قابل دسترسی یا قابل استفاده مجدد نیستند. بلکه این امر نشانگر نوپا بودن و ظهور آرام و کند استانداردهای پذیرفته شده جهانی داده‌های پارلمانی است. یکی از این استانداردها آکوانتسو^۱ (معماری مدیریت دانش محور متون به‌هنجار آفریقا) نام دارد که توسط جامعه پارلمانی و برای پاسخ به نیاز مبادله داده‌ها میان سامانه‌های پارلمانی شکل گرفته است. این استاندارد واحد داده‌های باز است اما تنها یکی از سازمان‌های ناظر بر پارلمان آن را استفاده می‌کند. استاندارد دیگر داده‌های باز برای داده‌های پارلمانی، پوپولو^۲ نام دارد که کنسرسیوم وب‌جهان‌گستر (W3C) آن را برای داده‌های دولتی به رسمیت شناخته است و از این طریق اعتبار و شهرت خوبی دارد. این استاندارد توسط و برای سازمان‌های ناظر بر پارلمان طراحی شده است. پوپولو توسط ۲۶ درصد پاسخ‌دهندگان این پیمایش استفاده می‌شود. یک سازمان ناظر بر پارلمان نیز از استاندارد پابلیک ویپ^۳ استفاده می‌کند که استاندارد قدیمی است و در بریتانیا برای تهیه سوابق پارلمانی توسعه یافته است اما امروزه جزء استانداردهای منقرض شده محسوب می‌شود. یک‌سوم پاسخ‌دهندگان (۳۶ درصد) از ابزارهای نرم‌افزاری طرف ثالث که غیرسفرشی و قابل خرید از بازار آزاد هستند بدون اصلاحات اضافی استفاده می‌کنند، همین تعداد از پاسخ‌دهندگان هم این ابزارها را برای متناسب شدن با نیازهای خودشان تغییر می‌دهند. ۷۱ درصد از پاسخ‌دهندگان حداقل از بعضی ابزارهای طراحی و تولید شده خودشان استفاده می‌کنند. از جمله ابزارهای طرف‌های ثالث عبارتند از محصولات سفرشی برخی وظایف خاص سازمان‌های ناظر بر پارلمان مانند بستر بریتانیایی «دی ورک فور یو»^۴ و همین‌طور برنامه‌های متن‌باز مانند گوگل مپ^۵. ابزار پومبولو^۶ که سازمان ناظر بر پارلمان

1. AKOANTSO
2. POPOLO
3. Publicwhip
4. They Work For You
5. Google Maps
6. POMBOLA

بریتانیایی «مای سوسایتی»^۱ آن را توسعه داده است نمونه‌ای از ابزارهایی است که اغلب این سازمان‌ها استفاده می‌کنند. بنابراین اینها بعضی از بسته‌های آماده هستند که هر سازمانی می‌تواند از آنها برای فائق آمدن بر موانع مالی پایش برخط، استفاده کند.

شکل ۴. پلت فرم «Mzalendo» کنیا، نمونه‌ای از مؤلفه‌های ابزار «Pombola»

برای پیشبرد بیشتر این مفهوم، سازمان «مای سوسایتی» با سازمان «سیودادانو اینتلیجنته»^۲ شیلی برای توسعه پروژه «پوپلوس» همکاری کرد تا اجزای متن‌باز و رایگان برای تقویت مردم‌سالاری ایجاد شود و به‌عنوان مرکزیت توسعه‌دهندگان فناوری پارلمانی مورد استفاده قرار گیرد. اجزای این بسته نرم‌افزاری عبارتند از:

- بیل‌ایت:^۳ ابزار ذخیره‌سازی منعطف اسناد که برای لوایح و دیگر اسناد ایجاد شده است و اطمینان می‌دهد که اطلاعات به‌خوبی نشانه‌گذاری و بازیابی شوند.
- کاتل فیش:^۴ خدمت‌دهنده تراکنش پست الکترونیکی است که به‌سادگی راه‌اندازی می‌شود.
- مپ‌ایت:^۵ یک خدمت بر پایه وب است که پیدا کردن موقعیت اجرایی (به‌عنوان مثال شهر، منطقه، ناحیه) که محل خاصی را پوشش می‌دهد آسان می‌سازد.

1. MySociety
2. Ciudadano Inteligente
3. BillIt
4. Cuttlefish
5. MapIt

- رپرزنت باندريز: ۱ یک واسط برنامه‌های کاربردی است که برای مناطق جغرافیایی مانند حوزه‌های انتخابیه ایجاد شده است و می‌تواند برای نمایش اطلاعات مکانی مانند نمایه کاندیداها استفاده شود.
 - سی‌ایت: ۲ خدمتی از نوع وب است که ذخیره و بازیابی مشروح مذاکرات و بیانیه‌های مکتوب سیاست‌مداران و دیگر چهره‌های عمومی را ساده می‌سازد. این ابزار را می‌توان برای آرشیو و سوابق پارلمانی به کار برد.
 - رای‌ت‌ایت: ۳ ابزاری است که به عموم مردم امکان می‌دهد بدون نیاز به ایجاد و راه‌اندازی خدمت‌دهنده پست الکترونیکی پیام خود را به اشخاص عمومی برسانند.
- سازمان‌های ناظر بر پارلمان از مجموعه متنوعی از ابزارها برای رساندن داده‌ها به عموم مردم بهره می‌جویند. آنها در استفاده گسترده از قالب صفحه گسترده قابل بارگیری مانند فایل‌های CSV با پارلمان‌ها مشابهت دارند. ۶۹ درصد سازمان‌های ناظر بر پارلمان داده‌ها را در حداقل یکی از قالب‌های قابل استفاده مجدد منتشر می‌کنند. نیمی از این سازمان‌ها (۵۰ درصد) از طریق CSV و همچنین تعدادی (۵۰ درصد) نیز در قالب واسط برنامه کاربردی یا API (۱۶ درصد هم از API ارجاعی) داده‌ها را منتشر می‌کنند. این بدین معناست که مجموعه داده‌های منفرد ساده‌تر به یکدیگر متصل خواهند شد. سازمان‌های ناظر بر پارلمان استفاده از قالب‌های ثابت مانند PDF را بسیار کم گزارش کرده‌اند. در حالی که این قبیل قالب‌ها در میان پارلمان‌ها بسیار رایج است.

جمع‌بندی

سازمان‌های ناظر بر پارلمان مجموعه وسیعی از فعالیت‌ها از ردیابی همه اعضای پارلمان گرفته تا تعقیب بحث‌ها و آموزش شهروندان را اجرا می‌کنند. در عصر دیجیتال، این سازمان‌ها نقش مهمی در پر کردن فاصله میان شهروندان و پارلمان ایفا می‌کنند. هنگامی که الزامات فنی یا پیچیدگی داده‌های باز در مسیر استفاده درست قرار گیرد، این سازمان‌ها می‌توانند منابع ارزش‌مندی برای همه طرف‌ها باشند. تحقیقات انجام‌شده، قدرت سازمان‌های ناظر بر پارلمان در آمریکای لاتین و اروپا را تأیید و رشد آنها در آفریقا و آسیا را شناسایی می‌کند.

تأمین مالی چالش عمده سازمان‌های ناظر بر پارلمان است. بیشتر پاسخ‌دهندگان (۶۸ درصد) توسط سازمان‌های بین‌المللی تأمین مالی می‌شوند و دیگر منابع تأمین مالی عبارتند از هدایا (۴۵ درصد)، از خود سازمان‌ها (۳۲ درصد) و اخذ کمک‌های مالی از سازمان‌های داخلی کشور (۲۶ درصد). تأمین مالی اجتماعی یا جذب سرمایه مردمی منبع درآمدی یک‌دهم سازمان‌های ناظر بر پارلمان است اما آمار آن

1. Represent Boundaries
2. SayIt
3. WriteIt

به‌شدت به‌سمت سازمان‌های ناظر بر پارلمان در کشورهای با درآمد بالا تمایل دارد. برای سازمان‌های ناظر بر پارلمان کشورهای کم‌درآمد کمک مالی حامیان بین‌المللی اهمیت می‌یابد. هیچ‌کدام از این سازمان‌ها منابع مالی خود را مستقیماً از پارلمان دریافت نمی‌کردند.

۴۲ درصد سازمان‌های ناظر بر پارلمان رابطه رسمی با پارلمان‌ها را گزارش کرده‌اند و ۴۹ درصد رابطه‌ای غیررسمی داشته‌اند و این بدین معناست که هر دو طرف از کار کردن با یکدیگر منتفع می‌شوند؛ اشتراک داده، افزایش شفافیت و آگاهی و تشویق شهروندان به همکاری در امور پارلمانی از جمله منافع این همکاری است. دوسوم این سازمان‌ها رابطه خود با مجالس را مناسب و خوب توصیف کرده‌اند. تنها ۹ درصد گزارش کرده‌اند که رابطه آنها با پارلمان بسیار ضعیف است یا همکاری اندکی میانشان وجود دارد و تقریباً یک‌چهارم (۲۴ درصد) سطح همکاری را محدود یا ضعیف ذکر کرده‌اند که نشانه‌های بهبود هم وجود دارد.

سازمان‌های ناظر بر پارلمان در کارشان با پارلمان‌ها با مجموعه‌های متنوعی از افراد و گروه‌ها و عمدتاً نمایندگان و کمیسیون‌ها همکاری و تعامل دارند. در یک‌سوم موارد آنها مستقیماً با کارکنان فاوا همکاری دارند. میزان مخاطبان سازمان‌های ناظر بر پارلمان از چند صد نفر تا چندین میلیون نفر مخاطب متغیر است و این موضوع همچنین در ماهیت کارهای این سازمان‌ها بازتاب می‌یابد. سرفصل امور سازمان‌های نظارت بر پارلمان را می‌توان در سه عنوان کلی دسته‌بندی کرد:

- نظارت،

- اطلاع‌رسانی و

- برقراری ارتباط بین پارلمان و مردم.

سازمان‌های ناظر بر پارلمان مجموعه متنوعی از داده‌ها و اطلاعات پارلمانی را منتشر می‌کنند. عمده اطلاعات منتشر شده بر داده‌های مربوط به نمایندگان متمرکز است که انتشار فهرست نمایندگان توسط ۸۴ درصد این سازمان‌ها انجام می‌شود. نیمی از پاسخ‌دهندگان داده‌های مربوط به علائق نمایندگان را نیز منتشر می‌سازند. سازمان‌های ناظر بر پارلمان اطلاعاتی در زمینه دارایی‌ها، اطلاعات مالی، اطلاعات تماس، دفاتر حوزه انتخابیه و حضور و غیاب و رأی‌دهی نیز منتشر می‌کنند.

داده‌های این سازمان‌ها از منابع مختلفی به‌دست می‌آیند. ۹۰ درصد سازمان‌ها حداقل برخی از داده‌های خود را مستقیماً از پارلمان به دست می‌آورند. یک‌سوم این اطلاعات را از دولت و ۵۸ درصد به صورت داخلی داده را گردآوری، مقابله و ترکیب می‌کنند. این پیمایش نشان می‌دهد که نقش کلیدی سازمان‌های ناظر بر پارلمان، ارزش‌افزایی به داده‌های پارلمانی از طریق تحلیل و روایتگری بیشتر آن و قابل استفاده مجدد کردن این داده‌هاست. سدهم این سازمان‌ها از فناوری‌های برداشتن داده‌ها از صفحات وب و ۶۹ درصد این سازمان‌ها هم از فناوری تبدیل و اخذ داده‌ها از فایل پی‌دی‌اف و دیگر قالب‌های فایل ثابت استفاده می‌کنند. سه‌پنجم سازمان‌های ناظر بر پارلمان گزارش کرده‌اند که قادرند

حداقل بعضی از داده‌های خود را از طریق منابع داده‌های باز که پارلمان یا دیگر سازمان‌ها منتشر می‌کنند، به دست آورند. ۵۰ درصد سازمان‌های ناظر بر پارلمان در یکی از قالب‌های سی‌اس‌وی (CSV) و ۵۰ درصد نیز در قالب واسط برنامه کاربردی و ۱۶ درصد نیز از طریق واسط برنامه کاربردی ارجاعی، داده‌ها را منتشر می‌سازند.

داده‌های باز همچنین به معنای ایجاد قابلیت همکاری متقابل از طریق ایجاد امکان اشتراک‌گذاری، استفاده مجدد و ارائه مجدد داده‌هاست. سه پنجم سازمان‌های ناظر بر پارلمان از یک استاندارد داده‌های باز استفاده نمی‌کنند. سازمان‌هایی که از استاندارد داده‌های باز استفاده می‌کنند احتمالاً بیشتر از استاندارد جامعه مدنی پوپولو برای طرح داده خود استفاده می‌کنند. سازمان‌ها استاندارد آکومانتسو را به کار نگرفته‌اند، این نشان می‌دهد بخش مذکور هنوز به بلوغ نرسیده است و همچنان باید نسبت به ارتقای پذیرش استانداردهای پارلمانی اقدام شود. ارزش این کار بیشتر در افزایش قابلیت اشتراک‌گذاری برنامه‌های کاربردی و کاهش هزینه‌ها و افزایش اطمینان و در دسترس بودن داده‌ها نهفته است.

تحقیقات نشان می‌دهد که به رغم وجود چالش‌های مربوط به تأمین مالی، به واسطه محیطی که تمایل عمومی به باز بودن و شفافیت در آن رو به افزایش است سازمان‌های ناظر بر پارلمان رو به رشد هستند. در پس این ابزارهای اجتماعی و دیجیتالی جدید، این سازمان‌های نوآور هستند که پارلمان‌ها و اعضای آنها را به پاسخگویی و می‌دارد، امری که یکی از ویژگی اصلی مردم‌سالاری قوی است. آنها شهروندان را آموزش داده و آگاهی می‌بخشند و می‌توانند به مخاطبانی برسند که دسترسی به آنها برای پارلمان‌ها دشوار است. پیمایش‌های پارلمانی اهمیت داده‌های باز و همکاری بیشتر با شهروندان و کار کردن با سازمان‌هایی را که از مردم‌سالاری قوی‌تر حمایت می‌کنند پررنگ می‌سازد. این تحقیق نشان می‌دهد که سازمان‌های ناظر بر پارلمان می‌توانند پارلمان‌ها را قوی‌تر، بازتر و پاسخگوتر سازند.

منبع و مأخذ

- IPU, "World e-Parliament Report 2016", Inter-parliamentary Union (IPU). 2016

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۵۹۵۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: گزارش پارلمان الکترونیکی سال ۲۰۱۶: ۵. پیمایش سازمان‌های ناظر بر پارلمان

نام دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین (گروه فناوری اطلاعات و ارتباطات)

ترجمه و تدوین کنندگان: ابوالقاسم رجبی، محمدمبین فصیحی، فاطمه علوی، حسن پوراسماعیل

ناظران علمی: حسین افشین، مهدی فقیه‌پی

متقاضی: رمضانعلی سبحانی‌فر (رئیس کمیته ارتباطات و فناوری اطلاعات)

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. پارلمان الکترونیکی
۲. سازمان‌های نظارت پارلمانی
۳. شفافیت پارلمان
۴. استانداردهای پارلمانی
۵. استانداردهای داده باز

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۵/۲